

Szörényi László laudációja 2023. november 6-án, a Szent István Tudományos Akadémián tartott székfoglalója előtt

Szörényi László klasszika-filológus, irodalom- és művelődéstörténész, irodalomkritikus. 1945-ben született Budapesten. Nagybátyja, aki nagy hatást gyakorolt rá, Szörényi Andor, a Hittudományi Akadémia Szentírás-otthadó professzora volt. Az Eötvös József Gimnáziumban érettségizett, 1963–1968 között az ELTE-n latin-görög-iranisztika szakos diplomát szerzett. 1968. szeptember elsejétől az MTA Irodalomtörténeti (később Irodalomtudományi) Intézetének munkatársa, 1996-tól igazgatóhelyettese, 1997-től 2012-ig igazgatója. Közben 1991–1994 között a Magyar Köztársaság római nagykövete volt. 1982-ben lett az irodalomtudományok kandidátusa, 1986-ban habilitált, 2000-től az MTA doktora. A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Osztálya különböző bizottságainak tagja, sok országban járt ösztöndíjjal, kutatóként, konferenciák előadójaként, vendég-professzorként. Háromszor jelölték az MTA tagjának. A Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának 2017-től levelező, 2019-től rendes tagja. Magyarországi egyetemi órái közül kiemelem az Eötvös Collegiumban tartott szemináriumait és azt, hogy a szegedi bölcsészkaron 1973 óta tanít másodállásban. Legendás előadásai, szemináriumai felölelik a magyarországi irodalom egészét: a középkortól máig. (Erről a néhány kötelező adat elmondása után még röviden szólok.)

Önállóan megjelent köteteinek száma: 30 és 40 között, sok-sok tanulmánya jelent meg különböző nyelveken. Szörényi László megbecsültségére, közszeretetére jellemző, hogy a 60. születésnapjára közzétett köszöntő kötetben („*Nem sűlyed az emberiség!*”: *Album amicorum Szörényi László LX. születésnapjára*”) 182 önálló írás szerepel.

Folyóiratok, sorozatok szerkesztésében végzett munka

1978–79: 8+2 kötet, *Magyar Tallózó* (társszerkesztőkkel),
1983–1984: *Mozgó Világ* (1983: kolumnista volt),
1989–1990: *Magyar Napló*, szerkesztőbizottsági tag,
1988–1991: *Budapesti Könyvszemle (BUKSZ)*, szerkesztőbizottsági tag,
1988–: *Vigília*, szerkesztőbizottsági tag,
1991–: *Irodalomtörténeti Közlemények* (főszerkesztő: 2012-ig, azóta szerkesztőbizottsági tag),
1985–: *Bibliotheca Scriptorum Recentis Medii Aevorum* (közép- és neolatin szövegkiadások, társszerkesztőkkel),
1992–2001: 38 kötet, *Matúra Klasszikusok* (főszerkesztő),
1998–: *Irodalomtudomány és Kritika*,
2001–: *Magyar Remekírók Új Fohyama*, szerkesztőbizottsági tag,
2001–2007: *Repertorium Fontium Historiae Medii Aevi*, Roma, szerkesztőbizottsági tag, 4 kötet,
2005–2015: *A magyarok emlékezete* (monográfiák, Pozsony, Margócsy Istvánnal közösen),
2004–2008: *Camoenae Hungaricae* (főszerkesztő).

Dijai

1990: Toldy Ferenc-díj
1991: Széchenyi Emlékérem,
1993: Nápolyban „Sabatia Ter”, 1994: Bolognában Arany Páfrány-díj (a magyar-olasz kapcsolatok előmozdításáért),
1999: József Attila-díj,
2009: a Szegedi Egyetem Klebelsberg-díja,

2010: Olasz Köztársasági Érdemrend parancsnoki fokozata,
2010: Arany János-díj,
2010: Békássy Ferenc Emlékplakett,
2011: Széchenyi-díj,
2016: A Magyar Érdemrend tisztikeresztje,
2018: Mészöly Miklós Emlékplakett (Szekszárd);
Irodalmi ismeretterjesztésért:
1975: Magyar Rádió nívódíja,
1999: Duna TV nívódíja,
2006: Élet és Tudomány nívódíja.

Jelesebb társaságokban betöltött tagságai

Nemzetközi Magyaráságtudományi Társaság (választmányi tag),
Nemzetközi Retorikatörténeti Társaság,
1986 óta tagja az Magyar Írószövetségnek (a Választmánynak 1989–1992; 1998–),
2002-ban alakult Mészöly Miklós Egyesületnek alelnöke, majd 2007–2022: elnöke,
Neolatin Tanulmányok Nemzetközi Társaságának (International Association for Neo-Latin Studies) 2002–2006 közt másodalelnöke, 2009 óta kuratóriumi tagja. Ő szervezte 2006-ban Magyarországon a Társaság XIII. világkongresszusát,
A Hungaria Latina – Magyarországi Neolatin Társaság alapítója, 2014-től elnöke,
A goriziai Istituto-per-gli-Incontri-Culturali-Mitteleuropei nevű tudományos társaság elnökségi tagja (2000-től),
Kuratóriumi tagság: 12.

Szörényi László kivételes műveltségű és sok nyelvet használó tudós és jó társasági ember. Memóriája legendás. Érdeklődési körét és kutatásait nem szűkítette le egyetlen részterületre. Nemzeti múltunk különböző területein megkerülhetetlen tevékenysége. Az általa 2015-ben egy interjúban felsorolt kedvenc területei kívülről nézve is jellemzőek és talán a legfontosabb részei Szörényi László eddigi életművének. A modern próza: Mészöly Miklós, Krúdy Gyula és mások. (Amikor Szörényi László egy-egy területről beszél, ugyanolyan színesen teszi, mint mikor az élet más területről mesél. Például Krúdy Gyula életének és regényeinek színhelyeit bejáró úgynevezett kocsmatúrákról is hallhatunk tőle. A nagy szerelem: Arany János. Fontos terület a magyarországi neolatin irodalom kutatása és kutatásának szervezése. A jezsuita latin irodalomról hallunk tőle székfoglalójában ízelítőt. Az általa alkotott szóval delfinológiának nevezett és közzétett anyaggyűjtése a magyar klasszikusok irodalmi szövegeinek politikai és egyéb okokból történt megcsonkításait, esetenként átírásait mutatja be. Aki izgalmas életére, tevékenységére kíváncsi, az interneten bőven talál nézni- és olvasnivalót. Nevezetes mackógyűjteményét is megtekintheti.

Szörényi László katolikus vallását gyakoroló, kivételesen szerény ember. Nős, 1972 óta felesége Varga Piroska, két lányuk van.

Fontosnak tartom még elmondani: Szörényi László hatalmas tudásával egész életében a nemzet ügyét szolgálta, a méltatlan mellőzések ettől soha nem tántorították el.

Szeretettel köszöntöm körünkben, életpályájához további erőt, egészséget kívánok és Isten áldását kérem.

Budapest, 2023. november 6.

Nagy László (Szelestei)